অধ্যায় ৫ মিৰি জীয়ৰী – ২

অধ্যায় গাঁথনি

৫.১ উদ্দেশ্য

৫.২ পৰিচয়

৫.৩ উপন্যাসখনৰ চৰিত্ৰ চিত্ৰণ

৫.৪ উপন্যাসখনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

৫.৫ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

৫.৬ অধিক জানিবলৈ

৫.৭ অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

৫.৮ আৰ্হি প্ৰশ্ন

৫.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসৰ প্ৰধান আৰু গৌণ চৰিত্ৰসমূহৰ বিষয়ে জানিব।
- জংকি, পানেই, তামেদ, কুমুদ আদি চৰিত্ৰৰ বৈশিষ্ট্য বিশ্লেষণ কৰিব পাৰিব।
- উপন্যাসখনৰ শিল্পগত আৰু বিষয়গত বৈশিষ্ট্যসমূহ অনুধাৱন কৰিব পাৰিব।
- অসমীয়া সামাজিক আৰু জনজাতীয় উপন্যাসৰ ইতিহাসত *মিৰি জীয়ৰীৰ* বিশেষত্ব উপলব্ধি কৰিব পাৰিব।
- উপন্যাসখনৰ সাহিত্যিক, সামাজিক আৰু নৃতাত্ত্বিক মূল্য নিৰ্ণয় কৰিব পাৰিব।

৫.২ পৰিচয়

ইয়াৰ আগৰ অধ্যায়ত আপুনি *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসখনৰ কাহিনীগাঁথা আৰু সাধাৰণ আলোচনা অধ্যয়ন কৰিলে। উপন্যাসখনৰ ঘটনাপ্ৰবাহ, পটভূমি আৰু বিষয়বস্তুৰ বিষয়ে এক সামগ্ৰিক ধাৰণা লাভ কৰিছে।

এই অধ্যায়ত উপন্যাসখনৰ মুখ্য আৰু গৌণ চৰিত্ৰসমূহৰ বিশ্লেষণৰ লগতে ইয়াৰ সাহিত্যিক, সামাজিক আৰু নৃতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা হ'ব। উপন্যাসখনৰ শিল্পসফলতা আৰু অসমীয়া সাহিত্যত ইয়াৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কেও আলোকপাত কৰা হ'ব।

যিকোনো উপন্যাসৰ সফলতা বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰে তাৰ চৰিত্ৰসমূহৰ ওপৰত। শক্তিশালী চৰিত্ৰই কাহিনীক জীৱন্ত কৰি তোলে আৰু পাঠকৰ মনত স্থায়ী প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসতো জংকি, পানেই, তামেদ, কুমুদ আদি চৰিত্ৰসমূহে কাহিনীৰ বিকাশত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে।

এই চৰিত্রসমূহ কেৱল ব্যক্তিগত সত্তা নহয়; ইহঁতে মিচিং সমাজৰ বিভিন্ন সামাজিক মূল্যবোধ, বিশ্বাস, আশা-আকাংক্ষা আৰু মানসিকতাৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। বিশেষকৈ জংকি আৰু পানেইৰ চৰিত্ৰৰ মাজেৰে লেখকে প্ৰেম, আত্মত্যাগ, স্বাধীনতা আৰু মানৱীয় মৰ্যাদাৰ আদৰ্শ প্ৰকাশ কৰিছে।

৫.৩ উপন্যাসখনৰ চৰিত্ৰ চিত্ৰণ

জংকিঃ

জংকি মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ নায়ক আৰু কাহিনীৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ। তেওঁ এজন সৰল, সৎ, সাহসী আৰু আন্তৰিক মিচিং যুৱক। শৈশৱৰ পৰাই পানেইৰ সৈতে তেওঁৰ গভীৰ সম্পৰ্ক গঢ় লৈ উঠে আৰু এই সম্পৰ্ক সময়ৰ লগে লগে এক নিঃস্বাৰ্থ প্ৰেমলৈ পৰিণত হয়। পানেইৰ প্ৰতি তেওঁৰ প্ৰেম কোনো ক্ষণস্থায়ী আকৰ্ষণ নহয়; ই বিশ্বাস, আন্তৰিকতা আৰু আত্মিক বন্ধনৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত।

জংকিৰ চৰিত্ৰৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য দিশ হৈছে তেওঁৰ পৰিশ্ৰমী আৰু দায়িত্বশীল স্বভাৱ। মিচিং সমাজৰ প্ৰচলিত নিয়ম অনুসৰি পানেইক বিয়া কৰিবলৈ গা-ধন সংগ্ৰহ কৰাৰ প্ৰয়োজন হোৱাত তেওঁ কঠোৰ পৰিশ্ৰমৰ পথ বাছি লয়। মাহীয়েকৰ ঘৰলৈ গৈ কষ্ট কৰি ধন উপাৰ্জন কৰাৰ মাজেৰে তেওঁৰ কৰ্মনিষ্ঠা, আত্মমৰ্যাদাবোধ আৰু দায়িত্ববোধ স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। জীৱনৰ প্ৰতিকূল পৰিস্থিতিতো তেওঁ ধৈৰ্য আৰু অধ্যৱসায় হেৰুৱাই নাছিল।

আনহাতে, জংকি স্বাধীনচেতা আৰু সাহসী মনোভাৱৰো অধিকাৰী। সমাজৰ অন্যায় নিয়ম আৰু বাধাৰ সন্মুখীন হৈও তেওঁ নিজৰ প্ৰেম আৰু বিশ্বাসৰ পৰা আঁতৰি নাযায়। পানেইক লৈ পলায়ন কৰাৰ সিদ্ধান্ত তেওঁৰ বিদ্ৰোহী মনোভাব আৰু ব্যক্তিস্বাধীনতাৰ প্ৰতি থকা আস্থাৰ পৰিচায়ক। আদৰ্শ প্ৰেমিক, দায়িত্বশীল যুৱক আৰু সাহসী মানৱৰ গুণেৰে সমৃদ্ধ জংকি অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যৰ এক স্মৰণীয় আৰু হৃদয়স্পৰ্শী চৰিত্ৰ।

পানেইঃ

পানেই মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ নায়িকা আৰু কাহিনীৰ অন্যতম কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ। সৌন্দৰ্য, কোমলতা, আন্তৰিকতা আৰু দৃঢ় মনোবলৰ এক অপূৰ্ব সমন্বয় পানেইৰ চৰিত্ৰত দেখা যায়। শৈশৱৰ পৰাই জংকিৰ সৈতে গঢ়ি উঠা সম্পৰ্ক সময়ৰ লগে লগে গভীৰ প্ৰেমলৈ পৰিণত হয়। তাই জংকিক আন্তৰিকভাৱে ভাল পায় আৰু জীৱনৰ শেষ মুহূৰ্তলৈকে সেই প্ৰেমৰ প্ৰতি অনুগত থাকে। ধনী আৰু প্ৰভাৱশালী কুমুদৰ বিয়াৰ প্ৰস্তাৱ অগ্ৰাহ্য কৰি পানেইয়ে সত্য প্ৰেমৰ প্ৰতি নিজৰ অটল বিশ্বাস আৰু বিশ্বস্ততাৰ পৰিচয় দিয়ে।

পানেইৰ চৰিত্ৰৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হৈছে তাইৰ আত্মমৰ্যাদাবোধ আৰু দৃঢ়তা। পিতৃ তামেদে কুমুদৰ সৈতে বিয়াৰ সিদ্ধান্ত লোৱাৰ পিছতো তাই সেই সিদ্ধান্ত মুকলিকৈ অস্বীকাৰ কৰে। সেই সময়ৰ পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজত এগৰাকী যুৱতীৰ বাবে নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰা আৰু পৰিয়ালৰ সিদ্ধান্তৰ বিৰুদ্ধে থিয় দিয়া সহজ কথা নাছিল। কিন্তু পানেইয়ে সাহসেৰে নিজৰ মনৰ কথা ব্যক্ত কৰি ব্যক্তিস্বাধীনতা আৰু আত্মসন্মানৰ এক উজ্জ্বল নিদৰ্শন দাঙি ধৰিছে।

উপন্যাসখনত পানেই কেৱল এগৰাকী প্ৰেমিকা নহয়; তেওঁ নাৰীসত্তা, ব্যক্তিস্বাধীনতা আৰু আত্মত্যাগৰ প্ৰতীক। নিজৰ জীৱন সম্পৰ্কে সিদ্ধান্ত লোৱাৰ অধিকাৰৰ বাবে তেওঁ সংগ্ৰাম কৰিছে আৰু সকলো বাধা-বিপত্তিৰ সন্মুখীন হৈও জংকিৰ প্ৰতি থকা অনুৰাগৰ পৰা আঁতৰি যোৱা নাই। মৃত্যুৰ মুখামুখি হোৱাৰ পাছতো নিজৰ প্ৰেমৰ আদৰ্শ অক্ষুণ্ণ ৰখা পানেই অসমীয়া সাহিত্যৰ এক শক্তিশালী, মৰ্যাদাসম্পন্ন আৰু অবিস্মৰণীয় নাৰী চৰিত্ৰ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে।

তামেদঃ

তামেদ মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনত পানেইৰ পিতৃ আৰু মিচিং সমাজৰ প্ৰচলিত সামাজিক মূল্যবোধৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে চিত্ৰিত হৈছে। তেওঁ নিজৰ জীয়েকক মৰম কৰে আৰু তাইৰ মঙ্গল কামনা কৰে। কিন্তু তেওঁৰ চিন্তাধাৰা তৎকালীন সমাজৰ নিয়ম-নীতি, পৰম্পৰা আৰু পিতৃতান্ত্ৰিক ধ্যান-ধাৰণাৰ দ্বাৰা গভীৰভাৱে প্ৰভাৱিত। সেইবাবে তেওঁ ব্যক্তিগত অনুভূতিৰ তুলনাত সামাজিক স্বীকৃতি আৰু আৰ্থিক নিৰাপত্তাক অধিক গুৰুত্ব দিয়ে।

তামেদে বিশ্বাস কৰে যে ধনী আৰু সচ্ছল কুমুদৰ সৈতে বিয়া হ'লে পানেই সুখী জীৱন লাভ কৰিব। এই কাৰণেই তেওঁ জংকিৰ প্ৰতি পানেইৰ গভীৰ অনুৰাগক উপেক্ষা কৰি কুমুদৰ লগত বিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে। তেওঁৰ এই মনোভাৱৰ মাজেৰে সেই সময়ৰ সমাজত অৰ্থনৈতিক অৱস্থা আৰু সামাজিক মৰ্যাদাক কিমান গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল, সেয়া স্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ পাইছে। তেওঁ জীয়েকৰ মঙ্গল বিচাৰিলেও সেই মঙ্গলৰ সংজ্ঞা নিৰ্ধাৰণ কৰে নিজৰ সামাজিক দৃষ্টিভংগীৰে।

তামেদৰ চৰিত্ৰত একেদৰে পিতৃসুলভ দায়িত্ববোধ আৰু সামাজিক কঠোৰতাৰ সমন্বয় দেখা যায়। তেওঁ পানেইৰ ব্যক্তিগত ইচ্ছা আৰু স্বাধীন মতামতক গুৰুত্ব নিদিয়াৰ ফলত জংকি-পানেইৰ জীৱনত সংঘাতৰ সৃষ্টি হয়। সেইবাবে তামেদ কেৱল এগৰাকী পিতৃ নহয়; তেওঁ ব্যক্তি-স্বাধীনতাৰ বিপৰীতে সমাজৰ নিয়ন্ত্ৰণ, পৰম্পৰাগত মূল্যবোধ আৰু পিতৃতান্ত্ৰিক ক্ষমতাৰ এক প্ৰতীকী চৰিত্ৰ হিচাপেও বিবেচিত।

কুমুদঃ

কুমুদ মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ গৌণ চৰিত্ৰ। তেওঁ ধনী, সচ্ছল আৰু সমাজত প্ৰতিপত্তিশালী যুৱক। পানেইৰ পিতৃ তামেদে কুমুদক উপযুক্ত পাত্ৰ বুলি বিবেচনা কৰে আৰু তেওঁৰ লগত পানেইৰ বিয়া দিব বিচাৰে। কুমুদৰ আৰ্থিক স্বচ্ছলতা আৰু সামাজিক মৰ্যাদাই তেওঁক সমাজত এক বিশেষ স্থান প্ৰদান কৰিছে।

কুমুদে পানেইক বিয়া কৰিবলৈ আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰিলেও তেওঁ পানেইৰ মনৰ কথা উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে। পানেইয়ে জংকিক ভাল পায় বুলি জানিও তেওঁ নিজৰ উদ্দেশ্যৰ পৰা আঁতৰি নাযায়। তেওঁৰ বিশ্বাস যে ধন-সম্পদ, সামাজিক প্ৰতিপত্তি আৰু আৰ্থিক নিৰাপত্তাৰ জৰিয়তে যিকোনো বস্তু লাভ কৰিব পাৰি। কিন্তু পানেইৰ বাবে সত্যিকাৰ প্ৰেম আৰু আন্তৰিকতাই অধিক মূল্যৱান। ফলত কুমুদৰ আশা পূৰণ নহয়।

কুমুদৰ চৰিত্ৰৰ জৰিয়তে ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে ধনকেন্দ্ৰিক মানসিকতা আৰু সামাজিক প্ৰতিপত্তিৰ অহংকাৰৰ সমালোচনা কৰিছে। জংকি আৰু কুমুদ দুয়োটা চৰিত্ৰ পৰস্পৰৰ বিপৰীতধৰ্মী। জংকি দুখীয়া হ'লেও আন্তৰিক, সৎ আৰু প্ৰেমত নিষ্ঠাবান; আনহাতে কুমুদ ধনী আৰু প্ৰভাৱশালী হ'লেও সত্যিকাৰ প্ৰেমৰ গভীৰতা উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰে। এই বৈপৰীত্যৰ মাজেৰে লেখকে স্পষ্ট কৰি তুলিছে যে মানুহৰ প্ৰকৃত মূল্য ধন-সম্পদত নহয়, বৰং আন্তৰিকতা, মানৱীয় গুণ আৰু সত্য প্ৰেমত নিহিত থাকে।

গাচী মিৰিঃ

গাচী মিৰি *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসখনৰ সংঘাতময় পৰ্যায়ৰ সৈতে জড়িত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ চৰিত্ৰগোষ্ঠী। জংকি আৰু পানেই সমাজৰ বাধা অতিক্ৰম কৰি স্বাধীন জীৱনৰ সন্ধানত পলায়ন কৰাৰ পিছত গাচী মিৰিসকলৰ হাতত বন্দী হয়। এই ঘটনাই কাহিনীত এক নতুন মোড় আনে আৰু উপন্যাসখনৰ নাটকীয়তা অধিক তীব্ৰ কৰি তোলে। তেওঁলোকৰ উপস্থিতিৰ ফলতেই জংকি আৰু পানেইৰ জীৱনত নতুন সংকটৰ সৃষ্টি হয় আৰু কাহিনী কৰুণ পৰিণতিৰ দিশে আগবাঢ়ে।

গাচী মিৰিসকলৰ জৰিয়তে লেখকে তৎকালীন সমাজৰ কঠোৰ বিচাৰব্যৱস্থা, গোষ্ঠীগত ক্ষমতা আৰু সামাজিক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাস্তৱ ছবি অংকন কৰিছে। ব্যক্তিগত ইচ্ছা আৰু প্ৰেমৰ তুলনাত সামাজিক নিয়ম আৰু গোষ্ঠীগত স্বাৰ্থক অধিক গুৰুত্ব দিয়া মনোভাৱ তেওঁলোকৰ আচৰণত প্ৰকাশ পাইছে। সেয়েহে গাচী মিৰিসকল কেৱল কাহিনীৰ গৌণ চৰিত্ৰ নহয়; বৰং সমাজৰ কঠোৰতা আৰু ব্যক্তিস্বাধীনতাৰ ওপৰত আৰোপিত বাধাৰ প্ৰতীক হিচাপেও তেওঁলোকৰ বিশেষ তাৎপৰ্য আছে।

অন্যান্য চৰিত্ৰঃ

উপন্যাসখনত ইয়াৰ উপৰিও কেইবাটাও গৌণ চৰিত্ৰ আছে। এই চৰিত্ৰসমূহে কাহিনীৰ মূল সোঁতক আগবঢ়াই নিয়াত সহায় কৰিছে। যদিও তেওঁলোকৰ ভূমিকা সীমিত, তথাপি মিচিং সমাজৰ সমূহীয়া জীৱনৰ ছবি অংকনত তেওঁলোকৰ অৱদান গুৰুত্বপূৰ্ণ।

W অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ১

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসত জংকিৰ চৰিত্ৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰক। (১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত)

৫.৪ উপন্যাসখনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

প্ৰথম সাৰ্থক সামাজিক উপন্যাসঃ

মিৰি জীয়ৰীক অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম সাৰ্থক সামাজিক উপন্যাস বুলি গণ্য কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত ঐতিহাসিক, পৌৰাণিক বা নীতিমূলক বিষয়বস্তুৰ প্ৰাধান্য অধিক দেখা

গৈছিল। কিন্তু ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে এই উপন্যাসত বাস্তৱ সমাজ জীৱন, সামাজিক সমস্যা, মানৱীয় সম্পর্ক আৰু ব্যক্তিগত অনুভূতিক কাহিনীৰ মূল বিষয়বস্তু হিচাপে গ্রহণ কৰিছে। এই দিশৰ পৰা মিৰি জীয়ৰীয়ে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত এক নতুন ধাৰাৰ সূচনা কৰিছিল।

উপন্যাসখনত কোনো ৰাজবংশ, যুদ্ধ বা ঐতিহাসিক ঘটনাৰ পৰিৱর্তে সাধাৰণ মিচিং জনগোষ্ঠীৰ জীৱনক কেন্দ্র কৰি কাহিনী গঢ় লৈ উঠিছে। জংকি আৰু পানেইৰ প্রেমকাহিনীৰ মাজেৰে লেখকে গা-ধন প্রথা, সামাজিক নিয়ন্ত্রণ, পিতৃতান্ত্রিক মানসিকতা, অর্থনৈতিক বৈষম্য আৰু ব্যক্তি-স্বাধীনতাৰ সমস্যাক ফুটাই তুলিছে। ফলত উপন্যাসখন কেৱল এক প্রেমগাথা হৈ নাথাকি সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন বাস্তৱ দিশৰ প্রতিফলন হৈ পৰিছে।

মিৰি জীয়ৰীৰ আন এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হৈছে ইয়াৰ বাস্তৱধর্মিতা। উপন্যাসখনত জীৱনৰ সুখ-দুখ, আশা-আকাংক্ষা, সংঘাত আৰু মানৱীয় অনুভূতিক স্বাভাৱিকভাৱে উপস্থাপন কৰা হৈছে। সমাজৰ সাধাৰণ মানুহৰ জীৱন আৰু সমস্যাক সাহিত্যৰ কেন্দ্রলৈ আনি ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে অসমীয়া উপন্যাসক বাস্তৱ সমাজৰ মাটিত প্রতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। সেইবাবেই মিৰি জীয়ৰীক অসমীয়া সামাজিক উপন্যাসৰ ইতিহাসত এক মাইলৰ খুঁটি আৰু প্রথম সার্থক সামাজিক উপন্যাস হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হয়।

প্রথম জনজাতীয় উপন্যাসঃ

মিৰি জীয়ৰী অসমীয়া সাহিত্যৰ প্রথম সফল জনজাতীয় উপন্যাস হিচাপে বিশেষ মর্যাদা লাভ কৰিছে। এই উপন্যাসখনৰ পূর্বে অসমীয়া সাহিত্যত কোনো জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰ জীৱন, সংস্কৃতি আৰু সমাজব্যৱস্থাক ইমান বিস্তৃত, বাস্তৱধর্মী আৰু সহানুভূতিশীলভাৱে উপস্থাপন কৰা হোৱা নাছিল। ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে মিচিং সমাজক কেৱল কাহিনীৰ পটভূমি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা নাই; বৰং তেওঁলোকৰ জীৱনধাৰা, সামাজিক ৰীতি-নীতি, গা-ধন প্রথা, মৰংঘৰ, কার্চিং-কার্টান পূজা, লোকবিশ্বাস, উৎসৱ-পার্বণ, গীত-মাত আৰু সমূহীয়া জীৱনবোধক কাহিনীৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ হিচাপে ৰূপায়িত কৰিছে। জংকি আৰু পানেইৰ প্রেমকাহিনীৰ মাজেৰে মিচিং সমাজৰ আশা-আকাংক্ষা, সুখ-দুখ, মূল্যবোধ আৰু সাংস্কৃতিক চেতনাৰ এক জীৱন্ত চিত্র প্রকাশ পাইছে। লেখকে জনজাতীয় সমাজখনক কোনো বাহিৰা দৃষ্টিভংগীৰে চোৱা নাই; বৰং তেওঁলোকৰ জীৱনৰ অন্তৰংগ সত্যক মর্যাদা আৰু সহানুভূতিৰে উপস্থাপন কৰিছে। ফলত মিৰি জীয়ৰী কেৱল এখন সাহিত্যিক সৃষ্টি হৈ নাথাকি মিচিং জনগোষ্ঠীৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতিৰ এক মূল্যৱান সাহিত্যিক দলিল হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। এই কাৰণেই উপন্যাসখনক অসমীয়া সাহিত্যৰ প্রথম জনজাতীয় উপন্যাস বুলি স্বীকৃতি দিয়া হয়।

বাস্তৱধর্মিতাঃ

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ অন্যতম প্রধান সাহিত্যিক বৈশিষ্ট্য হৈছে ইয়াৰ বাস্তৱধর্মিতা। ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে কাহিনীটোক কল্পনা, অলৌকিকতা বা ৰোমাঞ্চকৰ ঘটনাৰ ওপৰত প্রতিষ্ঠা নকৰি বাস্তৱ সমাজ জীৱনৰ অভিজ্ঞতা আৰু সত্য ঘটনাৰ আধাৰত গঢ়ি তুলিছে। উপন্যাসখনত মিচিং সমাজৰ

দৈনন্দিন জীৱন, সামাজিক ৰীতি-নীতি, বিবাহ-প্রথা, লোকবিশ্বাস, অর্থনৈতিক অৱস্থা আৰু মানৱীয় সম্পর্কসমূহ অতি স্বাভাৱিক আৰু জীৱনঘনিষ্ঠভাৱে উপস্থাপিত হৈছে। জংকি আৰু পানেইৰ প্রেমকাহিনীও কোনো অবাস্তৱ বা কাল্পনিক আখ্যান নহয়; ৰৱং সমাজৰ বাস্তৱ পৰিস্থিতিৰ মাজত বিকশিত হোৱা এক সাধাৰণ নৱ-নাৰীৰ জীৱনসংগ্রামৰ কাহিনী। বিশেষকৈ গা-ধন প্রথাৰ বাবে জংকিৰ আর্থিক সমস্যাৰ সন্মুখীন হোৱা, পানেইৰ পিতৃ তামেদে ধনী কুমুদক পাত্র হিচাপে বাছি লোৱা, ব্যক্তিগত ইচ্ছাৰ ওপৰত সমাজৰ সিদ্ধান্তৰ প্রাধান্য লাভ কৰা আদি ঘটনাই তৎকালীন সমাজৰ বাস্তৱ অৱস্থাক স্পষ্টভাৱে প্রতিফলিত কৰিছে। লেখকে সমাজৰ কোনো সমস্যাক আড়াল কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা নাই; ৰৱং সেইবোৰক বাস্তৱ ৰূপত পাঠকৰ আগত উপস্থাপন কৰিছে। জংকি আৰু পানেইৰ কৰুণ পৰিণতিও বাস্তৱ জীৱনৰ কঠোৰ সত্যকেই প্রতিফলিত কৰে, য'ত বহু সময়ত ব্যক্তি সমাজৰ শক্তিৰ আগত পৰাজিত হয়। মিচিং সমাজৰ আচাৰ-অনুষ্ঠান, মৰংঘৰ, কার্চিং-কার্টান পূজা, নৰাচিগা বিহু, লোকগীত, সমূহীয়া জীৱনধাৰা আদিৰ বর্ণনাও ইমানেই স্বাভাৱিক আৰু জীৱন্ত যে পাঠকে যেন সেই সমাজখনৰ মাজতেই উপস্থিত থকা অনুভৱ কৰে। এই বাস্তৱধর্মিতাই উপন্যাসখনক অধিক বিশ্বাসযোগ্য, হৃদয়স্পর্শী আৰু শিল্পসফল কৰি তুলিছে। ফলত মিৰি জীয়ৰী কেৱল এখন প্রেমৰ উপন্যাস হিচাপে সীমাবদ্ধ নাথাকি তৎকালীন মিচিং সমাজৰ জীৱনৰ এক বাস্তৱ আৰু নির্ভৰযোগ্য সাহিত্যিক দলিল হিচাপে প্রতিষ্ঠা লাভ কৰিছে।

প্রেম আৰু কৰুণ ৰসৰ সফল প্রকাশ

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হৈছে প্রেম আৰু কৰুণ ৰসৰ সফল প্রকাশ। সমগ্র উপন্যাসখনৰ কেন্দ্রবিন্দুত আছে জংকি আৰু পানেইৰ নিষ্কলুষ, আন্তৰিক আৰু আত্মত্যাগময় প্রেম। শৈশৱৰ সখ্যৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা এই সম্পর্ক ধীৰে ধীৰে গভীৰ প্রেমলৈ ৰূপান্তৰিত হয়। দুয়োৰে প্রেমত কোনো স্বার্থ, প্রতাৰণা বা ভোগলালসা নাই; ৰৱং পাৰস্পৰিক বিশ্বাস, নিষ্ঠা আৰু আত্মিক সম্পর্কৰ এক উজ্জ্বল নিদর্শন দেখা যায়। সোৱণশিৰীৰ পাৰ, বিহুৰ উৎসৱমুখৰ পৰিৱেশ, কার্চিং-কার্টানক সাক্ষী কৰি কৰা প্রতিজ্ঞা আদি ঘটনাৰ মাজেৰে লেখকে প্রেমৰ কোমলতা, পৱিত্রতা আৰু সৌন্দর্য অতি হৃদয়স্পর্শীভাৱে প্রকাশ কৰিছে। জংকি আৰু পানেইয়ে জীৱনৰ সকলো বাধা-বিঘিনি অতিক্রম কৰি একেলগে থকাৰ সপোন দেখে, আৰু এই সপোনেই উপন্যাসখনৰ ৰোমাণ্টিক আবহ সৃষ্টি কৰে।

কিন্তু এই প্রেমৰ পথ মসৃণ নহয়। সমাজৰ কঠোৰ নিয়ম-নীতি, গা-ধন প্রথা, আর্থিক বৈষম্য, পিতৃতান্ত্রিক মানসিকতা আৰু গোষ্ঠীগত নিয়ন্ত্রণৰ ফলত তেওঁলোকৰ জীৱনত একৰ পিছত এক বাধাৰ সৃষ্টি হয়। মিলনৰ আশা লৈ আগবাঢ়ি যোৱা জংকি আৰু পানেই শেষত কৰুণ পৰিণতিৰ সন্মুখীন হয়। মৃত্যুৰ আগমুহূর্তলৈকে দুয়োয়ে নিজৰ প্রেমৰ প্রতি অনুগত হৈ থাকে, কিন্তু সমাজে তেওঁলোকৰ সম্পর্কক স্বীকৃতি নিদিয়ে। এই কৰুণ সমাপ্তিয়ে পাঠকৰ মনত গভীৰ সহানুভূতি আৰু বেদনাৰ সৃষ্টি কৰে। ফলত উপন্যাসখনত শৃংগাৰ ৰস আৰু কৰুণ ৰসৰ এক অপূর্ব সমন্বয় ঘটিছে। প্রেমৰ কোমল অনুভূতি আৰু বিচ্ছেদৰ মর্মস্পর্শী বেদনাই মিৰি জীয়ৰীক অসমীয়া সাহিত্যৰ এক কালজয়ী কৰুণ প্রেমগাথা হিচাপে প্রতিষ্ঠা কৰিছে।

মিচিং সমাজৰ জীৱন্ত চিত্রণ

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ অন্যতম উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হৈছে মিচিং সমাজৰ জীৱন্ত আৰু বাস্তৱধর্মী চিত্রণ। ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে মিচিং জনগোষ্ঠীৰ জীৱন-যাপন, সামাজিক ৰীতি-নীতি, বিশ্বাস, সংস্কৃতি আৰু মূল্যবোধক অতি আন্তৰিকতা আৰু সূক্ষ্ম পর্যবেক্ষণৰ সৈতে উপস্থাপন কৰিছে। উপন্যাসখনত মিচিংসকলৰ দৈনন্দিন জীৱন, সামাজিক সম্পর্ক, প্রেম, বিবাহ আৰু সমূহীয়া জীৱনধাৰাৰ বিভিন্ন দিশ স্বাভাৱিকভাৱে প্রতিফলিত হৈছে। লেখকে এই সমাজখনক বাহিৰৰ দৃষ্টিভংগীৰে চোৱা নাই; বৰং তেওঁলোকৰ জীৱনৰ অন্তৰংগ বাস্তৱতাক সাহিত্যিক ৰূপ দিছে। ফলত পাঠকে কেৱল জংকি আৰু পানেইৰ কাহিনীকে নপঢ়ে, বৰং সমগ্র মিচিং সমাজৰ জীৱনৰ সৈতে পৰিচিত হোৱাৰ সুযোগ লাভ কৰে।

উপন্যাসখনত গা-ধন প্রথা, ঘৰজোঁৱাই খটা, মৰংঘৰ, কার্চিং-কার্টান পূজা, নৰাচিগা বিহু, লোকগীত, নৃত্য-গীত, সমূহীয়া ভোজ আদি বিভিন্ন সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক উপাদানৰ সজীৱ বর্ণনা পোৱা যায়। এইবোৰ উপাদান কেৱল কাহিনীৰ অলংকাৰ নহয়; বৰং সমাজখনৰ স্বকীয় পৰিচয় আৰু সাংস্কৃতিক চেতনাৰ বাহক। বিশেষকৈ জংকি আৰু পানেইৰ জীৱনৰ ঘটনাবোৰৰ মাজেৰে মিচিংসকলৰ সামাজিক মূল্যবোধ, পাৰস্পৰিক সম্পর্ক, ধর্মীয় বিশ্বাস আৰু জীৱনদর্শনৰ এক স্পষ্ট ছবি অংকিত হৈছে। এই জীৱন্ত চিত্রণেই মিৰি জীয়ৰীক অসমীয়া সাহিত্যৰ এক অনন্য জনজাতীয় উপন্যাস হিচাপে প্রতিষ্ঠা কৰিছে আৰু উপন্যাসখনক সাহিত্যিক মূল্যৰ লগতে সমাজ-সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ ক্ষেত্রতো বিশেষ গুৰুত্ব প্রদান কৰিছে।

প্রকৃতি চিত্রণ

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনত প্রকৃতি চিত্রণ এক গুৰুত্বপূর্ণ শিল্পগুণ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে সোৱণশিৰী নদী, নদীৰ পাৰৰ বালিচৰ, বনাঞ্চল, গছ-গছনি আৰু গ্রাম্য পৰিৱেশৰ মনোৰম বর্ণনাৰ জৰিয়তে উপন্যাসখনক এক বিশেষ কাব্যিক সৌন্দর্য প্রদান কৰিছে। উপন্যাসখনৰ সমগ্র কাহিনী সোৱণশিৰী নদীক কেন্দ্র কৰি গঢ় লৈ উঠাৰ ফলত প্রকৃতি আৰু মানুহৰ জীৱনৰ মাজত এক নিবিড় সম্পর্ক গঢ়ি উঠিছে। প্রকৃতিৰ এই সজীৱ উপস্থিতিয়ে কাহিনীৰ পৰিৱেশক অধিক বাস্তৱ, মনোগ্রাহী আৰু হৃদয়স্পর্শী কৰি তুলিছে।

উপন্যাসখনত প্রকৃতি কেৱল পটভূমি হিচাপে সীমাবদ্ধ নাথাকি কাহিনীৰ আবেগিক বিকাশতো গুৰুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে। জংকি আৰু পানেইৰ প্রেমৰ আৰম্ভণি, তেওঁলোকৰ মিলনৰ সপোন, বিচ্ছেদৰ বেদনা আৰু কৰুণ পৰিণতিৰ লগত সোৱণশিৰী নদী আৰু ইয়াৰ পাৰৰ পৰিৱেশ ওতপ্রোতভাৱে জড়িত। বিশেষকৈ সোৱণশিৰী নদী উপন্যাসখনত জীৱন, প্রেম, আশা, বিচ্ছেদ আৰু মৃত্যুৰ প্রতীক হিচাপে আত্মপ্রকাশ কৰিছে। এইদৰে প্রকৃতি কাহিনীৰ আবেগিক গভীৰতা বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে উপন্যাসখনৰ শিল্পসৌন্দর্যকো সমৃদ্ধ কৰিছে।

ভাষা আৰু বর্ণনাভংগী

ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ ভাষা আৰু বর্ণনাভংগী *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসখনৰ অন্যতম আকর্ষণীয় বৈশিষ্ট্য। তেওঁ সহজ, সৰল, প্রাঞ্জল আৰু স্বাভাৰিক অসমীয়া ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে কাহিনীটোক পাঠকৰ বাবে বোধগম্য আৰু উপভোগ্য কৰি তুলিছে। ভাষাৰ মাজত কৃত্রিমতা বা জটিলতা নাই; বৰং ইয়াত জীৱনঘনিষ্ঠতা আৰু আন্তৰিকতা বিদ্যমান। এই ভাষাশৈলীয়ে মিচিং সমাজৰ জীৱন আৰু সংস্কৃতিক স্বাভাৰিকভাৱে উপস্থাপন কৰাত বিশেষ সহায় কৰিছে।

বর্ণনাভংগীৰ ক্ষেত্রতো বৰদলৈৰ দক্ষতা উল্লেখযোগ্য। তেওঁ কাহিনীৰ ঘটনাবোৰ ধাৰাবাহিক আৰু সুসংগঠিতভাৱে উপস্থাপন কৰিছে। চৰিত্রসমূহৰ অনুভূতি, সামাজিক পৰিৱেশ, প্রেমৰ কোমলতা আৰু সংঘাতৰ তীব্রতাক তেওঁ সংযত অথচ হৃদয়গ্রাহীভাৱে প্রকাশ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। সংলাপ, বর্ণনা আৰু ঘটনাৰ মাজত এক সুন্দৰ সমন্বয় দেখা যায়। ফলত পাঠকে কাহিনীৰ সৈতে সহজে একাত্মতা অনুভৱ কৰিব পাৰে আৰু চৰিত্রসমূহৰ সুখ-দুখৰ অংশীদাৰ হৈ পৰে।

নৃতাত্ত্বিক মূল্য

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ এক বিশেষ বৈশিষ্ট্য হৈছে ইয়াৰ নৃতাত্ত্বিক মূল্য। এই উপন্যাসখনত ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে মিচিং জনগোষ্ঠীৰ জীৱন-যাপন, সামাজিক সংগঠন, ধর্মীয় বিশ্বাস, আচাৰ-অনুষ্ঠান, উৎসৱ-পার্বণ আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাক অতি সূক্ষ্ম আৰু বাস্তৱধর্মীভাৱে ৰূপায়িত কৰিছে। ফলত উপন্যাসখন কেৱল সাহিত্যিক সৃষ্টি হিচাপে নহয়, এক বিশেষ জনগোষ্ঠীৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ দলিল হিচাপেও মূল্য লাভ কৰিছে। মিচিং সমাজৰ বহু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্য ইয়াত সংৰক্ষিত হৈ আছে।

উপন্যাসখনত গা-ধন প্রথা, মৰংঘৰ, কার্চিং-কার্টান পূজা, নৰাচিগা বিহু, লোকবিশ্বাস, বিবাহৰীতি, সমূহীয়া জীৱনধাৰা আৰু সামাজিক মূল্যবোধৰ বহু দিশৰ বর্ণনা পোৱা যায়। এই তথ্যসমূহৰ সহায়ত ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষভাগৰ মিচিং সমাজৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক পৰিস্থিতি সম্পর্কে স্পষ্ট ধাৰণা লাভ কৰিব পাৰি। সেইবাবে *মিৰি জীয়ৰী* সাহিত্যৰ লগতে নৃতত্ত্ব, সমাজবিজ্ঞান, লোকসংস্কৃতি আৰু ইতিহাস অধ্যয়নৰ ক্ষেত্রতো এক মূল্যৱান উৎস হিচাপে স্বীকৃত। এই নৃতাত্ত্বিক মূল্যই উপন্যাসখনক অসমীয়া সাহিত্যৰ এক অনন্য আৰু স্থায়ী সম্পদ হিচাপে প্রতিষ্ঠা কৰিছে।

W অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন নং ২

মিৰি জীয়ৰী উপন্যাসখনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ সম্পর্কে চমুকৈ আলোচনা কৰক। (১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত)

2৫.৫ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসখনৰ কাহিনীৰ মূল ভিত্তি হৈছে জংকি আৰু পানেইৰ কৰুণ প্ৰেমকাহিনী। এই প্ৰেমকাহিনীৰ মাজেৰে ৰজনীকান্ত ৰৰদলৈয়ে মিচিং সমাজৰ জীৱন, সংস্কৃতি আৰু সামাজিক মূল্যবোধক ৰূপায়িত কৰিছে।
- জংকি উপন্যাসখনৰ নায়ক। তেওঁৰ চৰিত্ৰত সততা, পৰিশ্ৰম, সাহস, আত্মমৰ্যাদাবোধ আৰু সত্য প্ৰেমৰ আদৰ্শ প্ৰকাশ পাইছে। গা-ধন সংগ্ৰহৰ বাবে কৰা তেওঁৰ সংগ্ৰামে দায়িত্ববোধ আৰু কৰ্মনিষ্ঠাৰ পৰিচয় বহন কৰে।
- পানেই উপন্যাসখনৰ নায়িকা। তাই প্ৰেমৰ প্ৰতি বিশ্বস্ত, আত্মমৰ্যাদাসম্পন্ন আৰু সাহসী নাৰী। জংকিৰ প্ৰতি অনুগত থাকি সমাজ আৰু পৰিয়ালৰ চাপৰ সন্মুখীন হোৱাৰ মাজেৰে তাই নাৰীসত্তা আৰু ব্যক্তিস্বাধীনতাৰ প্ৰতীক হিচাপে পৰিগণিত হৈছে।
- তামেদ আৰু কুমুদৰ দৰে চৰিত্ৰসমূহৰ মাজেৰে পিতৃতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থা, সামাজিক নিয়ন্ত্ৰণ আৰু ধন-সম্পদৰ প্ৰভাৱ প্ৰকাশ পাইছে। এই চৰিত্ৰসমূহে কাহিনীৰ সংঘাত গঢ়ি তোলাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছে।
- *মিৰি জীয়ৰী* অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম সাৰ্থক সামাজিক উপন্যাস আৰু প্ৰথম সফল জনজাতীয় উপন্যাস। ইয়াৰ জৰিয়তে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যত বাস্তৱ সমাজ জীৱনৰ চিত্ৰণৰ এক নতুন ধাৰাৰ সূচনা হৈছিল।
- উপন্যাসখনত মিচিং সমাজৰ গা-ধন প্ৰথা, মৰংঘৰ, কাৰ্চিং-কাৰ্টান পূজা, লোকবিশ্বাস, উৎসৱ-পাৰ্বণ, লোকগীত আদি সাংস্কৃতিক উপাদানৰ সুন্দৰ ৰূপায়ণ ঘটিছে।
- বাস্তৱধৰ্মিতা, প্ৰেম আৰু কৰুণ ৰসৰ সফল প্ৰকাশ, জীৱন্ত চৰিত্ৰ নিৰ্মাণ, প্ৰকৃতি চিত্ৰণ আৰু সহজ-সৰল ভাষা *মিৰি জীয়ৰী*ৰ অন্যতম সাহিত্যিক বৈশিষ্ট্য।
- উপন্যাসখন কেৱল সাহিত্যিক দৃষ্টিৰ পৰা নহয়, নৃতত্ত্ব, সমাজবিজ্ঞান আৰু সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰতো এক মূল্যৱান উৎস হিচাপে পৰিগণিত হৈছে।

U ৫.৭ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান (কেৱল ৰূপৰেখা)

১ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ

জংকিৰ পৰিচয়... ...উপন্যাসখনৰ নায়ক হিচাপে স্থান... ...পানেইৰ প্ৰতি গভীৰ প্ৰেম... ...পৰিশ্ৰমী আৰু দায়িত্বশীল স্বভাৱ... ...গা-ধন সংগ্ৰহৰ বাবে কৰা সংগ্ৰাম... ...সাহস আৰু আত্মমৰ্যাদাবোধ... ...সামগ্ৰিক মূল্যায়ন।

২ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ

প্ৰথম সামাজিক উপন্যাস... ...প্ৰথম জনজাতীয় উপন্যাস... ...বাস্তৱধৰ্মিতা... ...মিচিং সমাজৰ জীৱন্ত চিত্ৰণ... ...প্ৰেম আৰু কৰুণ ৰস... ...প্ৰকৃতি চিত্ৰণ... ...ভাষা আৰু বৰ্ণনাভংগী... ...নৃতাত্ত্বিক মূল্য... ...সামগ্ৰিক আলোচনা।

(এই প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখোঁতে আপুনি অধ্যায়টোৰ চৰিত্ৰ চিত্ৰণ আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহৰ অংশ ভালদৰে অধ্যয়ন কৰিলে অধিক ফলপ্ৰসূ হ'ব।)

৫.৮ আৰ্হি প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত জংকিৰ চৰিত্ৰ চিত্ৰণ আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ২ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত পানেইৰ চৰিত্ৰৰ মূল্যায়ন কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত তামেদ আৰু কুমুদৰ ভূমিকা আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৪ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসখনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বিশ্লেষণ কৰক।

প্ৰশ্ন ৫ : *মিৰি জীয়ৰীক* প্ৰথম সফল জনজাতীয় উপন্যাস বুলি কিয় কোৱা হয়? আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৬ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত বাস্তৱধৰ্মিতাৰ প্ৰকাশ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৭ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত প্ৰেম আৰু কৰুণ ৰসৰ প্ৰকাশ সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখক।

প্ৰশ্ন ৮ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত মিচিং সমাজৰ জীৱন্ত চিত্ৰণ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৯ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসত প্ৰকৃতি চিত্ৰণৰ ভূমিকা বিশ্লেষণ কৰক।

প্ৰশ্ন ১০ : *মিৰি জীয়ৰী* উপন্যাসৰ নৃতাত্ত্বিক মূল্য সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক।

চমুটোকা লিখক—

ক) জংকি

খ) পানেই

গ) তামেদ

ঘ) কুমুদ

ঙ) গাচী মিৰি

চ) গা-ধন প্ৰথা

ছ) মৰংঘৰ

জ) মিচিং সমাজৰ সাংস্কৃতিক জীৱন

ঝ) *মিৰি জীয়ৰীৰ* ভাষা আৰু বৰ্ণনাভংগী

ঞ) *মিৰি জীয়ৰীৰ* বাস্তৱধৰ্মিতা